

Piet van Oosten is een bekende 81 jarige schaatser en tuinder van “De Morgenzon” in Nieuwerkerk aan de IJssel verteld:

Vijf keer heb ik de Elfstedentocht gereden in Friesland en 11 keer de alternatieve Elfstedentocht op de Weissensee in Oostenrijk.

Meestal deed ik dit met de echtparen Seegers en Tober uit Moordrecht.

Ook reed ik schaatstochten met Nel en Mieke Jansen die soms om 8 uur voor de deur stonden en vroegen of ik mee ging.

Dan liet ik al mijn werk staan en ging!, gedreven door een gevoel wat vele schaatsende Hollanders kennen en niet is uit te leggen!

We reden in de Alblasserwaard de molentocht, en de Ankeveense tocht en op de Weerribben en vele anderen tochten, waarvan ik nog

een trommel vol medailles bezit.

Misschien zit de liefde voor het schaatsen in de genen want mijn opa van moeders kant, Piet Steenberggen was een van de eerste voorzitters (van 1900 tot 1925) van de IJclub in Moordrecht die verleden jaar hun 125 jarig bestaan vierden. Opa ging met een koffer textiel langs de deur, hij had in de Moordrechtse Dorpstraat een manufacturenwinkeltje. Op de ijsbaan was hij te vinden op zijn schaatsen met een rokend pijpje en een lei aan een touwtje op zijn borst waar hij met een krijtje de deelnemende hardrijders op schreef.

**nr 184 Piet van Oosten
Elfstedentocht**

Toen ik net van onder en boven uit mijn broek was uitgegroeid werd ik al op het ijs met schaatsen aan achter een stoel gezet, en rijden maar! Met 6 jaar schaatste ik op mooie ouderwetse kruischaatsen, maar ik werd omver gereden zodat ik een hersenschudding viel, ook dat zijn de risico's.

Mijn opa van Oosten en vader had een tuinderij tegenover de z.g. komkommerkerk langs het Kanaal waar veel tuinders kerkten, zelf waren wij katholiek. We werden onteigend, op deze plaats is nu de Reigerhof en bejaardenhuis Dianthus.

Er stonden drie huizen, van opa, vader en mij. We begonnen daarna aan de 1^e tochtweg een plantenkwekerij "Morgenzon" die er nog is.

In de winter stookten veel tuinders nog niet in die tijd, dus was er niet veel werk, ook niet bij de boeren, als er dan ijs lag werd er door hun veel geschaatst.

Vroeger waren de ijsbanen net balzalen met leuke muziek, je zwierden op je "zwierbollen" met vele meisjes waar je lol mee maakten en afspraakjes mee maakten. Mijn latere vrouw Lien Mourits, een Reeuwijkse hield gelukkig ook van schaatsen, en leefden alle jaren mee met mijn liefhebberij en van de kinderen. Noren zag je nog niet, alleen Friese doorlopers die je met riemen om hoge schoenen bond en je had de rondrijders die we "bootjes" noemden.

In de oorlog tijdens de inundatie stond in Nieuwerkerk vanaf de IJssel tot de tochtwegen alles onder water. Het waren prachtige ijsbanen geworden waar veel gebruik van werd gemaakt. Er werden toen wedstrijden voor "Spek en bonen gereden".

De eerste prijs was een stuk spek van een pond en de tweede prijs een kilo bruine bonen en de derde prijs een pond erwten.

In die hongerwinter kon je dat goed gebruiken.

DE ELFSTEDENTOCHTEN.

In 1909 werd de schaatsclub "De Friese Elfsteden" opgericht en werd de eerste georganiseerde Elfstedentocht gereden, voor die tijd werd hij al ongeorganiseerd gereden, een tocht van 200 km lang en elf Friese steden aandoet. Zelf reed ik hem in 1956 voor het eerst als toerrijder samen met de Nieuwerkerker Henk van Vliet, een boer van de 's-Gravenweg. De winnaar werd toen J.Nauta en in 1954 was dat Jeen v.d.Berg.

Voordat we vertrokken deden we op de borst en rug pakpapier en een zeemlerenlap in je broek om je waterleiding tegen vorst te beschermen.

Sportkleding was er in die tijd bijna niet, ook geen skibrillen zodat je alleen een zonnebril op deed bij sneeuwstormen.

Van oude stoelkussens knipte ik knie en heupstukken tegen bescherming voor het vallen.

In 1963 was ik weer van de partij, samen met Gerrit van Vliet, Toon Koolhaas en Cees Hage (broer van dokter Hage), ik was toen nog geen lid van de vereniging "De Friese Elfsteden" en had nr. 6.545.

De wedstrijdrijders mogen als allereerste starten en daarna de leden (de toerrijders) en vervolgens de niet leden, dus je begrijpt dat we heel laat konden starten.

Het was een barre tocht waarin Reinier Paping won met een bevroren baard en gezicht. Het sneeuwde zo hard dat je de baan niet meer kon zien zodat er veel afhaakten. Voorbij Franeker hoorde ik dat er nog maar 170 voorbij die stempelpost waren geweest dus dacht ik: ik wil bij die 200 horen, het was half zeven en ik mocht nog 5 uur schaatsen en had nog maar 38 km. te gaan.

Het werd steeds slechter, en het was al donker. Mensen moesten opgeven vanwege bevroren ogen en andere ledematen.

Het was een grote teleurstelling dat de tocht werd afgelast, zodoende kon ik mijn kruisje niet ophalen, mede omdat ik zo laat was gestart, anders had ik het gehaald!

We verbeterden onze teleurstelling in een restaurant waar ik grote kringen om de lampen zag.

Dit meldde ik bij de E.H.B.O post die zeiden dat het een begin was van oogbeevriezing dus werden mijn ogen ingedruppeld.

Thuis gekomen hoorden dat onze vrouwen wel ongerust geweest waren.

Pas in 1985 kon de tocht weer worden gereden, toen kon ik en mijn 4 zonen eerder starten want ik was lid geworden en haalden na afloop ons Elfstedenkruisjes op.

De schaatsleden waren voor het merendeel ouwe knarren omdat het 22 jaar geleden was en bijna geen nieuwe leden waren ingeschreven, men zei: het lijkt wel een bejaarden toertocht.

Maar in het jaar daarna in 1986 heb ik de tocht weer gereden en toen waren er ineens veel nieuwe jongeren leden, de tochten in 85 en 86 won de boer Evert van Benthem.

Mijn zoon die goed Engels kon werd tijdens de tocht geïnterviewd voor een Amerikaanse krant, een journalist die was gestuurd door het ministerie van land en tuinbouw in Amerika die veel interesse hadden in die schaatsende boeren en tuinders in Holland!

We hebben 2 dochters, en de 5 zonen zijn ook schaatsliefhebbers en waren als kind al lid van de "Schaats Club Gouda", daar heb ik zelf wel 18 jaar schaatsles gegeven. Vele schaatstochten hebben we daar georganiseerd. Het kernploeglid Paulien Deutekom werd verleden jaar wereldkampioen dames in Heerenveen. Ook Ingrid Paul uit Zevenhuizen was daar trainster en is nu een bekende trainster Galgery in Amerika. Met het logo: G.C.S. op mijn jack heb ik de Elfstedentochten gereden.

Elfstedentocht Piet van Oosten met echtgenote

IN EEN TREINTJE SCHAATSEN

In 1987 vroom het net niet hard genoeg voor een Elfstedentocht maar wel deed ik mee aan de Elfmerenschaatstocht van 120 km. vanuit Sneek.

In 1997 was de laatste Elfstedentocht die gereden is, ik was toen 69 jaar en reed hem samen met Gerrit van Vliet.

Als het hard waaide maakte je "een treintje", je reed dan dicht achter elkaar, dat varieerde van 6 tot 24 man, om beurten reed je vooraan om de wind op te vangen.

Je sloot dan aan in een treintje dat jouw tempo reed, en als je vond dat je wel harder kon sloot je weer aan als een ander treintje je passeerden.

Dit was allemaal te zien in de laatste televisie uitzending in 1997 van de "De tocht der tochten" waar half Nederland de hele dag aan gekluisterd zat. Het was een geweldig sfeertje, je werd door duizenden met spandoeken en vlaggen zwaaiende en toeterende toeschouwers aangemoedigd, dweilorkesten speelden vrolijke liedjes. Je kreeg drinken en erwtensoep aangeboden, ik kreeg eens van een voor mij onbekende dame uit Waddinxveen een banaan, daar sta ik mee op de foto!

Ik deed 13 uur over de tocht, er stond veel wind, Henk Angenent, de spruitenteler werd winnaar!

DE ALTERNATIEVE ELFSTEDENTOCHT.

Deze wordt gereden op de Weissensee in Oostenrijk als er in Nederland te weinig ijs ligt, daar hebben we altijd veel lol gehad, er waren heel veel Hollanders en je zag vele bekenden, ook de "mutsenclub" uit Zevenhuizen.

Vooraf 's avonds na het schaatsen bij het bier gingen er velen uit hun dak! Ik weet nog dat tijdens het blarenbal tuinder Louw van der Lans uit Zevenhuizen van gekheid op de tafel de blarendans ging dansen! En de laatste avond zongen we in koor: we gaan nog niet naar huis nog lange niet.... enz., wat hebben we daar gelachen, wat een sfeertje!

De laatste keer wilde ik eigenlijk niet meer mee omdat ik me te oud voelde.

Mijn schaatsvrienden kwamen mij gewoon halen, en zeiden: zonder oom Piet gaan we niet weg! zodat ik me weer liet overhalen!

Meestal gingen we 9 dagen, er wordt 2 keer week de alternatieve tocht gereden van 200 km waar je gemiddeld 8 a 9 uur over doet.

**alternatieve elfstedentocht,
Weissensee 3e van rechts
Piet van Oosten**

ELFSTEDEN PER AUTO

Op mijn 70^e verjaardag kreeg ik van de kinderen een rondreis per auto aangeboden langs de elf steden in Friesland waar de tocht wordt gereden als er sterk ijs is, tegenwoordig zijn er veel varianten in de 11 steden van fietsers tot zeilers toe.

We bezochten de restaurantjes waar ik gegeten had tijdens het schaatsen en de mensen die mij toen gratis onderdak en maaltijden aangeboden hadden. We bezochten ook het Elfstedenmonument, dit is een brug tussen Bartlehiem en De Bonkervaart, een stil onbewoond gebied tussen de weilanden.

Deze brug over de Murk is aan de zij- en onderkant ingemetseld met honderden blauw-witte tegeltjes waarop gezichten zijn gefotografeerd van velen Elfstedenrijders, waar ik zelf ook tussen zit.

Het is een mooi kunstwerk want de tegeltjes zijn op licht en donkere kleuren geselecteerd en enkele schaatsende mannen ingelegd, een knap stukje werk wat te zien is op internet: Google: Elfstedenmonument.

Momenteel ben ik 81 en heb achter het schaatsen een punt gezet, jammer genoeg komt er overal een eind aan, je wordt onzekerder en ben bang dat je gaat vallen.

In mijn tuinderij aan de 1^e Tochtweg doe ik het ook rustig aan en verkoop nog potplantjes aan volkstuinders.

Nu heb ik nog de vele herinneringen en kijk vaak met plezier in de vele fotoboeken uit mijn schaatsperiode.

Prachtige tijden waren het!, ik hoop het toch nog te beleven dat ik op de televisie een Elfstedentocht mag zien!

Door Elly van Gelderen.